

Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura ry
Toimintasuunnitelma 1.1.–31.12.2010

1 TOIMINTA-AJATUS

Aikuiskasvatuksen tutkimusseura perustettiin 7.12.1940 edistämään ja tukemaan aikuiskasvatus-työtä ja aikuiskasvatuksen tutkimus- ja selvitystoimintaa. Sen tavoitteena on kehittää alan tieteellistä tutkimusta kansallisesti ja kansainvälisesti, toimittaa tutkimukseen perustuvia julkaisuja tutkijoille ja kentän toimijoille, osallistua aikuiskasvatusta koskevaan tiede- ja koulutuspoliittiseen keskusteluun, kehittää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tutkijoiden kesken sekä vuoropuhelua tutkijoiden, käytännön toimijoiden ja politiikan tekijöiden kesken. Vuonna 2010 kaikessa ATS:n toiminnassa painottuu seuran 70-vuotinen historia. Juhlavuositöimikuntaa vetää Rainer Aaltonen, jäseninä ovat Elina Manninen, Maiju Salonen, Jyri Manninen, Jatta Herranen ja Anja Heikkinen. Johtokunnan jäsenet vastaavat kukin yliopistoissaan paikallisen ohjelman suunnittelusta.

2 JOHTOKUNTA JA MUUT TOIMIHENKILÖT

Johtokunnan työskentelyä jatketaan yhteistoiminnallisena verkostona, joka seuraa aktiivisesti aikuiskasvatustutkimuksen nykytilaa ja tulevaisuutta. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, mitä yliopistoissa tapahtuu kansallisesti ja kansainvälisesti aikuiskasvatuksen tutkimuksessa ja koulutuksessa. Tehdään seuraa tunnetuksi kaikissa alan tutkimusta ja koulutusta järjestävissä laitoksissa sekä kartoitetaan myös yhteistyön mahdollisuuksia lähialojen kanssa. Seuraavissa luvuissa mainittu henkilöt, jotka edustavat seuraa eri yhteyksissä.

Seuran puheenjohtajana vuonna 2010 toimii professori Anja Heikkinen ja varapuheenjohtajana dosentti Karin Filander. Johtokunnan varsinaisina jäseninä toimivat yliassistentti KT Seija Keskitalo-Foley, KT Kaija Collin, tutkija FT Hanna Toiviainen ja varajäseninä professori Arto Jauhiainen, tohtoriassistentti KT Ulpukka Isopahkala-Bouret ja professori Jyri Manninen. Seuran sihteerinä toimii kasvatustieteen yo. Elina Manninen ja tiedottajana KK Maiju Salonen. Johtokunta valitsee rahastonhoitajan vuoden ensimmäisessä kokouksessa. Seuran tilintarkastajina toimivat Vesa Korhonen, Sanna Raiskio ja varatilintarkastajina Marjo Vuorikoski, Leena Saloheimo.

3 TIETEELLISET TAPAHTUMAT JA VERKOSTOT

Seuran tärkein tehtävä on edistää aikuiskasvatukseen kohdistuvaa tutkimusta ja siihen perustuvaa tieteellistä koulutusta. Tulevana vuonna hyödynnetään seuran kotisivuja alan tutkimuksen ja tieteellisen koulutuksen sekä lähialojen kehityksen tilanteesta ja kehittämisperspektiiveistä.

Toiminnassa ovat keskeisiä kansalliset ja kansainväliset tutkimusverkostot sekä yhteydet aikuiskasvatuksen järjestäjiin ja alan ammattilaisiin sekä politiikantekijöihin. Pyritään kehittämään eri toimintoihin yhdyshenkilöverkosto ja jakamaan niiden seurantavastuu johtokunnan jäsenten kesken. Vahvistetaan yliopistojen välisiä yhteyksiä ja yhteistyötä toiminnan organisoinnissa. Aikuiskasvatuksen tutkimusseura on Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja ESREA:n jäsen sekä osallistuu aktiivisesti Kasvatushistorian tutkimusverkoston toimintaan.

Juhlavuoden 2010 tärkeimmät tapahtumat ovat **Aikuiskasvatuksen tutkijatapaaminen ”Mitä iloa tutkimuksesta”** 17.–19.2.2010 Itä-Suomen yliopistossa, Joensuussa (vastuuhenkilö Jyri Manninen), ja **70-vuotisjuhlaseminaari** 7.12.2010 Tieteiden talossa, Helsingissä.

ATS:n 70-vuotisjuhlavuoteen liittyen järjestetään syyskuussa 2010 eri yliopistopaikkakunnilla **”Aikuiskasvatustutkimus esittäytyy”**-tapahtumia. Paikallisina järjestäjinä toimivat yliopistojen aikuiskasvatuksen tutkijat, yliopisto-opettajat ja -opiskelijat sekä alan toimijoiden, kuten kansalaisopistojen, ammatillisten aikuisopistojen ja kirjastojen edustajat. Tapahtumilla pohjustetaan jatkuvampaa yhteistyötä. ATS kannustaa paikalliseen opintopiiritoimintaan, jossa voidaan hyödyntää Internetiä ja rakentaa yhteyksiä aikuiskasvatusorganisaatioiden ja yliopistojen opetusohjelmien välille.

ATS jatkaa yhteistyötä muiden kasvatusalan tieteellisten seurojen – Suomen kasvatustieteellisen seuran, Ammattikasvatuksen tutkimusseuran, Kasvatushistorian tutkimusverkoston (johtoryhmässä Anja Heikkinen ja Rainer Aaltonen) ja KeVer-verkoston – kanssa muun muassa Kasvatustieteen päivien, Kasvatushistorian kesäpäivien, LlinE -konferenssin järjestämisessä sekä julkaisu-toiminnassa.

ATS:n pitkäaikainen yhteistyö Kansanvalistusseuran (KVS) kanssa jatkuu: vuoden 2009 lopussa tehtiin yhteinen muistio 70-vuotisjuhlavuoden tapahtumista, seminaareista ja julkaisuista (yhdyshen-

kilö Hanna Toiviainen). Yhteistyö tutkijoiden, AIKE:n, VSY:n ja KVS:n kesken jatkuu Suomalaisen aikuiskasvatuksen kentät ja kerrostumat -julkaisuhankkeessa. Tutkimusseura jatkaa yhteistyötä VSY:n kanssa VSOP -ohjelman puitteissa ja yhteisten vapaan sivistystyön tutkijatapaamisten järjestämisessä, muun muassa tutkijatapaamisessa. Pohjoismaisia yhteyksiä pyritään aktivoimaan vapaan sivistystyön tutkimuksen ja tutkijankoulutuksen alueella. Aikuiskasvatuksen kentän ja politiikantekijöiden osallistumista tieteellisiin tapahtumiin ja julkaisuihin edistetään myös Aikuiskasvatuksen tutkimusyhteistyön rakenteelliset innovaatiot eli Aituri -hankkeen avulla.

Kansainvälisistä yhteyksistä tärkeimpiä ovat ESREA - European Society for Researching Education of Adults (johtokunta: Anja Heikkinen) lukuisine tutkimusverkostoineen sekä pohjoismaisten aikuiskasvatustutkijoiden verkosto. ATS:n haasteena on tuoda esiin ESREA:n jäsenyyden tuottamia etuuksia ja aktivoida suomalaisia aikuiskasvatustutkijoita toimimaan verkostojen vetäjinä, tapahtumien järjestäjinä ja julkaisutoiminnassa. Pidetään vireillä syntyneitä yhteyksiä BARAE:en - Baltic Region Association for Research in Adult Education (BARAE) ja EAFAE:en - East Asia Forum of Adult Education. Edistetään aikuiskasvatustutkimuksen näkyvyyttä myös muiden läheisten verkostojen, kuten EERA:n, Nordisk Voksens Lärning ja Vocational Education and Culture, kanssa.

ATS:n johtokunta tai sen jäsenet osallistuvat muun muassa seuraavien seminaarien ja konferenssien valmisteluihin ja toteutukseen:

- LlinE -lehden seminaari *Lifelong Learning and Wellbeing*, Tuusula, 27. –29.1.2010,
- Aikuiskasvatuksen tutkijatapaaminen *Mitä iloa tutkimuksesta*, Joensuu, Itä-Suomen yliopisto, 17.–19.2.2010,
- Kasvatushistorian päivät, Jyväskylän yliopisto, kesäkuu 2010,
- Työelämän tutkimuspäivät, Tampereen yliopisto, marraskuu 2010,
- Kasvatustieteen päivät, Lapin yliopisto 25.–26.11.2010,
- ATS:n 70-vuotisjuhlaseminaari, Tieteiden talo, Helsinki, 7.12.2010,
- ESREA:n triennial conference, *Adult Learning in Europe - Understanding Diverse Meanings and Contexts*, Linköpingin yliopisto, 23. –26.9.2010,
- ESREA:n tutkimusverkostojen seminaarit vuonna 2010, <http://www.esrea.org>.

4 JULKAISUTOIMINTA

Aikuiskasvatus on käytännön ja tutkimuksen alana sekä laajentunut että monipuolistunut, joten tarve tieteellisiin julkaisuihin on suuri. Toimintavuonna ATS terävöittää julkaisurooliaan ja - vastuutaan sekä tarkistaa julkaisuyhteistyönsä vaihtoehtoja ja vahvistaa yhteistyötä myös ammattillisen aikuiskoulutuksen, henkilöstön kehittämisen ja korkea-asteen koulutuksen organisaatioiden kanssa. ATS:n **70-vuotisjuhlavuosi** otetaan huomioon Aikuiskasvatus- ja LlinE -lehtien sisällyksessä, julkistamalla Suomalaisen Aikuiskasvatuksen Kentät ja Kerrostumat -teossarja, tuottamalla Kasvatus ja Aika -lehteen teemanumero sekä englanninkielinen supplementti. Juhlavuotta käsittelevää aineistoa tuotetaan myös muuhun mediaan.

ATS:n edustajina **Aikuiskasvatus** -lehden toimituskunnassa (2010–2012) toimivat Karin Filander, Arto Jauhiainen ja Jussi Onnismaa. Toimitusneuvosto valitaan tarvittaessa myöhemmin. Lehden päätoimittajana (2010–2012) toimii Heikki Silvennoinen. Vuoden 2010 teemanumeroita ovat *Vastuu ja välittäminen* (1/2010) ja *Uraa rakentamassa* (2/2010). Numerot 3 ja 4 ovat teemaltaan vapaata, mutta niihin on tulossa vapaata sivistystyötä käsittelevää aineistoa. Niin taloudellisista kuin tieteellisistä syistä pyritään edelleen laajentamaan lehden rahoituspohjaa ja markkinointia alan ammattilaisten ja koulutuksen järjestäjien suuntaan. Aikuiskasvatus -lehden yhdyshenkilöverkostoa pyritään edelleen vahvistamaan myös ATS:n alueellisen toiminnan sekä tutkimus- ja tiedepoliittisen keskustelun edistäjänä. Lehden julkaisemisessa vahvistetaan toimittavaa otetta, joka edistää sen debatoivaa, tutkimus- ja tiedepoliittikkaan sekä aikuiskasvatus- ja korkeakoulupoliittikkaan osallistuvaa luonnetta. Seuran johtokunta kirjoittaa lehteen omaa kolumnia ja opiskelijajärjestöt katsauksia yliopistoistaan.

ATS ottaa osaa tiedelehtiä koskevaan keskusteluun, joka aiheutui Helsingin yliopiston kirjaston vuonna 2009 tekemästä aloitteesta saada henkilöstönsä kaikki julkaisut avoimeen, sähköiseen julkaisuarkistoon.

ATS julkaisee KVS:n kanssa **Aikuiskasvatuksen vuosikirjaa**, joka ilmestyy vuosittain. Kunkin vuosikirjan julkaisusykli on referee -käytännön vuoksi kaksi vuotta. ATS:n edustajina vuosikirjojen toimituskunnassa toimivat vuosina 2010–2012 Susanna Paloniemi ja Minna Vuorio-Lehti. Vuonna 2010 julkaistavan Aikuiskasvatuksen 49. vuosikirjan teemanä on *Valta ja toimijuus aikuiskasvatuksessa*.

Toimittajina ovat Anneli Eteläpelto, Tuula Heiskanen ja Susanna Paloniemi. Kustannustoimittajan valitsee KVS. Vuoden 2010 tutkijatapaamisen aineistoa hyödynnetään Aikuiskasvatuksen 50. vuosikirjassa.

ATS osallistuu KVS:n julkaiseman **Lifelong Learning in Europe (LLinE)** -lehden julkaisemiseen. Seuran edustajina toimitusneuvostossa jatkavat Antti Kauppi ja Sanna Raiskio (2010–2012). Päätoimittajana toimii Kristiina Kumpulainen ja managing editorina Markus Palmén. Vuonna 2010 lehdestä julkaistaan neljä numeroa: Lifelong Learning and Social Cohesion (1/2010), Lifelong Learning and Wellbeing (2/2010), Travel and Lifelong Learning (3/2010) ja A World of Lifelong Learning: Asia (4/2010).

ATS jatkaa KVS:n ja VSY:n kanssa **Suomalaisen aikuiskasvatuksen kentät ja kerrostumat – kirjasarjahanketta** (SAKKE). Tukea on saatu mm. VSY:ltä, OPM:ltä, Kordelinin säätiöltä sekä hankkeeseen osallistuvilta yliopistoilta. Sarjan eri osia läpäisee aikuiskasvatuksen laaja tulkinta: ilmiöitä ja teorioita tarkastellaan vapaan sivistystyön, ammattikasvatuksen, henkilöstön ja organisaation kehittämisen sekä korkea-asteen kasvatuksen ja niiden keskinäisten suhteiden kannalta. Kuhunkin oppikirjaan on koottu eri yliopistoista noin 40 aikuiskasvatuksen, sosiologian, historian ja politiikan tutkijaa.

1. osa Aikuiskasvatuksen tutkimuspolut (tutkijatapaaminen 2004) 2005
2. osa Aikuiskasvatuksen paradigmanmuutokset (filosofis-historiallinen) 2010
3. osa Aikuisten kasvu ja aktivointi (psykologinen, sosiaalipsykologinen ym.) 2011
4. osa Aikuiskasvatus ja demokratian haaste (sosiologinen, poliittinen) 2010
5. osa Aikuiskasvatuksen "suuret/merkittävät suomalaiset" (historiallinen) 2011

Osien toimittajina ja sisällöntuottajina toimivat Anja Heikkinen, Jukka Tuomisto, Juha Varila, Risto Rinne, Arto Jauhiainen, Kari Kantasalmi ja Mauri Nest. Sihteerinä ja tutkimusapulaisena toimii Jenni Pätäri, kustannustoimittajana Paula Immonen. Työtä ohjaa aikuiskasvatuksen eri kenttiä edustava tukiryhmä.

Juhlavuonna **Kasvatus ja Aika** -lehti julkaisee teemanumeron (4/2010) aikuiskasvatuksen historiasta ja filosofiasta sekä englanninkielisen supplementin (Rainer Aaltonen ja Risto Ikonen). Seuran

jäseniä on myös Kasvatus -lehden toimituskunnassa (Risto Rinne) ja Ammattikasvatuksen aikakauskirjassa (Antti Kauppi).

Seura kannustaa jäseniä kansainväliseen julkaisemiseen mm. ESREA:n verkostojen kautta. ESREA on perustanut open access -periaatteella toimivan lehden, European Journal of Research on Education and Learning of Adults (RELA), jonka käyttäjiksi ja sisällön tuottajiksi suomalaisia tutkijoita rohkaistaan. Juhlavuonna edistetään erityisesti suomalaisen aikuiskasvatusta ja tutkimusta käsittelevää julkaisemista.

5 TIEDE- JA TUTKIMUSPOLITIikka

Vuoden 2010 alusta suomalaisista yliopistoista tuli yksityistaloudellisia organisaatioita ja suurempia yhteenliittymiä. Pyrkimykset profiloitumiseen ja keskittämiseen merkinnevät myös toimintojen ja henkilöstön karsimista. ATS pyrkii vaikuttamaan siihen, että aikuiskasvatuksen tutkimuksen ja sen tieteellisen koulutuksen laatu eivät heikkene muutoksissa. Vuonna 2010 ATS jatkaa vuoropuhelua tutkijoiden, aikuiskasvattajien, aikuiskoulutuksen järjestäjien ja politiikan tekijöiden kesken. Tärkeimpänä toimintamuotona on **AITURI – Aikuiskasvatuksen tutkimusyhteistyön rakenteelliset innovaatiot** -hanke. Tutkijoita (Anja Heikkinen), vapaan sivistystyön toimijoita (Paula Kuusipalo ja Leena Saloheimo), ammatillisen aikuiskoulutuksen toimijoita (Anni Karttunen/Eeva-Kaisa Mäkinen) ja hallinnon toimijoita (Pertti Pitkänen/Ritva Jakku-Sihvonen) edustava ryhmä selvittelee tutkimusyhteistyön tilaa ja odotuksia eri tahoilla. Hankkeen koordinaattorina toimii OPM:ltä ja Tampereen yliopistolta saadulla tuella KM Sini Teräsahde, yhteistyötahona myös Aikuiskoulutusneuvoston tilalle perustettu Elinikäisen oppimisen neuvosto. AITURI tekee aiheesta selvityksiä, kyselyitä ja haastatteluita sekä järjestää keskustelu- ja ideointitapahtumia. Tavoitteena on tuottaa eri tahoille ehdotuksia uusista yhteistyökäytännöistä ja mahdollisesti myös rakenteista. Hankkeelle luodaan ATS:n kotisivuille oma sivusto.

ATS jatkaa yhteistyötä muiden kasvatustieteellisten seurojen – Suomen kasvatustieteellisen seuran, Ammattikasvatuksen tutkimusseuran ja KeVer-verkoston – kanssa. Seuran yhteyksiä pidetään yllä edelleen vapaan sivistystyön tutkijaverkoston sekä kansalaisuutta ja demokratiaa edistäviin tutkimus- ja yliopistokoulutushankkeisiin.

Kansainväliseen tiede- ja koulutuspoliittiseen keskusteluun seura osallistuu erityisesti ESREA:n ja pohjoismaisten verkostojen kautta. Seura pyrkii muun muassa vauhdittamaan NVL:n tukea politiikan tekijöiden kanssa vuoropuhelua käyväälle pohjoismaiselle tutkimus- ja julkaisutoiminnalle sekä osallistumalla pohjoismaisten tutkijatapaamisten valmisteluihin. Seura pyrkii tuomaan tiede- ja koulutuspoliittisia teemoja myös balttilaisten (BARAE) ja aasialaisten (EFAAE) aikuiskasvatustutkijoiden kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön. Yhteyksiä Venäjälle pyritään edelleen rakentamaan.

6 SEURAN TOIMINTAMUOTOJEN KEHITTÄMINEN

Juhlavuonna 2010 tehostetaan seuran tapahtumista ja julkaisuista tiedottamista ja markkinointia. Kotisivuja kehitetään palvelemaan paremmin kansallista ja kansainvälistä yleisöä. Sivuille kerätään muun muassa yliopistojen aikuiskasvatuksen opetusta ja tutkimusta koskevia kirjoituksia, seuraa koskevia dokumentteja, ajankohtaisia tapahtumia ja aikuiskasvatuksen alaan liittyvien julkaisujen kuten väitöskirjojen tietoja. Lisäksi sivuja ollaan kääntämässä englannin kielelle. ATS-tiedotetta käytetään edelleen pääasiallisena tiedotuskanavana. Aikuiskasvatus -lehti on keskeinen seuran tunnettavuudelle ja tiedotukselle. Jäsenille lähetetään tarvittaessa perinteistä jäsenpostia.

Tiedotusta muun muassa SivistysNet -verkkolehden, kasvatusalan seuroihin, yliopistojen laitoksiin, aikuiskasvatusjärjestöihin ja kansainvälisiin verkostoihin (esimerkiksi VSOP, ESREA) säännöllistetään. Juhlavuoden tapahtumista tiedotetaan myös lehdistölle ja muuhun mediaan. Seuran tiedottajana toimii Maiju Salonen.

Juhlavuonna aktivoidaan jäsenhankintaa, joka kohdistuu erityisesti perustutkinto- ja jatko-opiskelijoihin sekä aikuiskasvatuksen ammattilaisiin (esimerkiksi koulutuksen järjestäjät, OAJ, Henry, Specia). Yhteisöjäsenyyttä tarjotaan eri organisaatioille ja kasvatustieteiden laitoksille. Päivitetään juhlavuoden merkeissä Aikuiskasvatus -lehdestä ja seurasta laadittu esite, joka selventää lehden yhteyden ATS:ään, ja kertoo seuran jäsenedut.

7 TALOUS

ATS:n talous nojaa jäsenmaksuihin ja tapahtumiin, julkaisuihin ja hankkeisiin saataviin erillisiin apurahoihin. Vuonna 2010 ATS:n taloudessa näkyy 70-vuotisjuhlavuosi sekä tiede- ja koulutuspoliittinen aktivoituminen. Tutkijatapaamiseen ja joihinkin juhlavuoden kuluihin haetaan rahoitusta OPM:ltä, juhlavuoden seminaariin ja julkaisuihin myös Tieteellisten seurain valtuuskunnalta ja Alfred Kordelinin säätiöltä. Myös yliopistojen ja aikuiskasvatusjärjestöjen odotetaan tukevan juhlavuoden tapahtumia. TSV:ltä haetaan edelleen tukea KVS:lle Aikuiskasvatus -lehden julkaisemiseen. SAKKE -hankkeelle saadut avustukset Kordelinilta, yliopistoilta ja VSY:ltä käytetään vuonna 2010 loppuun. AITURI -hankkeeseen saatu avustus käytetään vuoden 2010 aikana.

Jäsenhankintaa aktivoidaan ja julkaisujen markkinointia voimistetaan kotisivujen, sähköpostilistan ja juhlavuoden esitteiden ja tiedotteiden avulla. Pyritään edelleen alentamaan seuran Aikuiskasvatus-lehden jäsenedusta aiheutuvia kustannuksia ja etsitään mahdollisuuksia laajentaa toiminnan rahoitus pohjaa erityisesti alan järjestöjen, yritysten, opetushallinnon ja kasvatustieteiden laitosten suuntaan. Tutkimusseuran rahastonhoitajana toimii XXX.